

«Атырау облысы Білім беру басқармасының Атырау қаласы білім бөлімінің №16 «Дюймовочка» бөбекшай-бақшасы» коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны

31.08.2021 жылғы
№1 педагогикалық кеңестің
шешімімен

БЕКІТІЛДІ
директор Ж.Ж.Күшенова
« » 2021 ж.

**№2 «Жұлдыз» ересек қазақ тобының
2021-2022 оқу жылына арналған
«Кішкентай театр» вариативтік компонентінің
перспективалық жоспары**

**Тәрбиешілері: Э.Т.Кулманова
П.Ә.Досмагулова**

Түсіндірмелі жазба

Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту және оны тәрбиелеу – бүгінгі таңдағы көкейтесті мәселелердің бірі. Адам баласының сөйлей бастаған кезінен бастап, бүгінгі күнге дейін жеткен жетістіктері – шығармашылықтың нәтижесі.

Олай болса, балалық шақ – баланың жеке тұлға болып, өзін-өзі сезінуінің алғашқы сатысы. Баланың сөз әдебі, адамгершілік қасиеттерінің қалыптасуы, білім алуға, енбекке және қоршаған ортаға бейімі, қарым-қатынасы нақ осы кезеңде қаланыш, осы мектепке дейінгі жас шағында қалыптасады.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту стандарты талаптарына сәйкес мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық ойлау мәдениеті мен қиялын дамыту жұмыстарын жүргізуде үстел-үсті, қуыршақ, конус, фланелеграф, көленке, саусақ театрларының, сонымен бірге, сахналық қойылымдардың рөлі өте үлкен.

Сахналық қойылымдарда балалар өздерін ертегі кейіпкерлерінше сезініп, ой-қиялдарын ұшқырлайды. Өздері сүйіп тыңдайтын ертегі кейіпкерлерінің бейнелерінде ойнау – олар үшін зор қуаныш сезімін тудырады. Сахналық қойылымдардағы ертегі мазмұны арқылы балалар жақсы мен жаманды ажыратып, ақылдылық пен ақымақтық, құлық пен аңғалдық, батырлық пен қорқақтық туралы ұғымдар арқылы мінезд-құлық нормаларын айқындаиды. Соның нәтижесінде, игіліктің жауыздықты жеңетініне, әділдікке деген кәміл сенімге ие болады.

Балалар қойылым мазмұны арқылы лексиканы менгереді, диалогке түседі, ертегідегі жануарлардың дауыстарын, қимылдарын айналип салып, барынша көрсетуге тырысады және жақсы кейіпкерлерге еліктейді. Балалардың шығармашылығын дамытып, тартымды бейнелер жасауына, рөлдерді толық игеруіне тәрбиешілер жан-тәндерімен кірісіп, үлкен мән беруі қажет. Соның нәтижесінде, балалардың шығармашылығы дамиды, қызығушылықтары артып, қуанады.

Жалпы сахналық қойылымдардан балалардың шығармашылық қабілет мүмкіндіктері айқын аңғарылады. Тәрбиешімен бірлескен шығармашылық барысында қабілетті, мектепке дейінгі бала тұлғасын дамытуға мүмкіндік туады. Ұлы педагог А. Сухомлинский: «Скрипка ұстаган адам жамандық жасай алмайды» - дегенді жиі қайталаган. Олай болса, театр мен көркем өнер арқылы бала көкірегіне сондай скрипка ұялатып, оны ойната білу педагогтің басты міндеті болмақ.

«Кішкентай театр» бағдарламасы 4-5 жастағы балаларға арналған, аптасына 1 сағат, барлығы 36 сағатқа дайындалған.

Мақсаты:

Сахналық қойылымдар арқылы балалардың шығармашылығын дамыту.

Міндеттері:

- Ертегі мазмұнын сахналау арқылы 4-5 жастағы балалардың тіл байлығын, сөйлеу мәдениеті мен ой-өрісін, дүниетанымын жетілдіру;
- Дауыс ырғағы арқылы ертегі кейіпкерлерінің мінезд-құлықтарын көрсете білуге үрету;
- Әр түрлі рөлдерге ойнай білу қызығушылығын дамыту;
- Басқа балалармен ұжымдық қарым-қатынасқа тусу дағдыларын, қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру;
- 4-5 жастағы балаларды сахна мәдениетіне тәрбиелеу.

Мазмұны:

- Бір-бірімен қарым-қатынасқа түсетін 2-3 рөлдік қойылымдарға қатысу;
- Балалардың арман-қиялдарын дамытатын көріністер;
- Көркемдік образдық бейнелеу құралдарын: екпін, ым-ишара, жүріс-тұрысты пайдалану;

№2 «Жұлдыз» ересек қазақ тобының

«Кішкентай театр» вариативтік компанентінің перспективалық жоспары

№	Мазмұны	Өтілу түрі	Мақсаты	Көрнекілігі
Қыркүйек	«Күшік досын қалай тапты» ертегісі	Үстел -үсті театры	Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, сұрақтар бере отырып, ертегінің желісі бойынша әңгімелууге үйрету	Ертегі мазмұны бойынша безендірілген үстел-үсті театры, жылжымалы күшік, қоян, тұлқі, қасқыр, қонжық, бала, үй макеттері және т.б. көрнекіліктер
	«Күшік досын қалай тапты» ертегісін сахналау	Сахналық қойылым	Рөлдер арқылы ертегі кейіпкерлерін дауыс ыргағымен айтуға үйрету. Кейіпкерлер сөздерін жаттау арқылы есте сақтау қабілетін дамыту, тіл байлығын жетілдіру	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна : орман бейнесі, орманшының үйі, күшік, қоян, тұлқі, қасқыр, қонжық, баланың киімдері, үнтаспа және т.б. көрнекіліктер
	«Үйшік» ертегісі	Қуыршақ театры	Қуыршақ театры арқылы балаларға ертегі желісін толық әңгімелуе. Ертегіні көру арқылы есте сақтау қабілетін дамыту	Әсем әрі ертегі мазмұнына сай безендірілген қуыршақ театрының ширмасы. Тышқан, бақа, қоян, қасқыр, көбелек, тыын, тұлқі және аюдың қуыршақ театрына арналған бейнесі. Ертегі мазмұнына сай әуендер және т.б. көрнекіліктер
	«Үйшік» ертегісі	Сахналық қойылым	Достық қарым - қатынас жасауға тәрбиелеу. Ертегі кейіпкерлерінің адамгершілік қасиеттерін бағалау және оларға өзінің қатынасын білдіру іскерліктерін қалыптастыру	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: құрастырылмалы үйдің, ағаш шептердің макеті, тышқан, бақа, қоян, қасқыр, көбелек, тыын, тұлқі және аюдың киімдері, үнтаспа, т.б. көрнекіліктер
Қазан	«Көкөністер айтысы» ертегісі	Конус театры	Конус театры арқылы ертегі желісімен таныстыру. Ертегідегі көкөністердің	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел-үсті театры. Бау-бақшаның,

			ерекшеліктері туралы әңгімелей отырып, табиғатты аялауға, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу	қоршаудың, жеміс ағаштарының жылжымалы конус макеттері және т.б. көрнекіліктер
«Көкөністер айтысы» ертегісі	Сахналық қойылым	Ертегідегі рөлдік диалогтерді балалардың аша білуіне, қарым-қатынаста сыпайылықты сақтау іскерліктеріне мүмкіндіктер тұғызу	Әстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: бау-бақша, қоршаудың, жеміс ағаштарының макеттері. Көкініс бейнелерінің киімдері. Ертегі мазмұнына сәйкес әуендер және т.б. көрнекіліктер	
«Тұлкі мен тырна» ертегісі	Саясақ театры	Ертегіні саясақ театры арқылы әңгімелеу, ертегі мазмұнымен таныстыру. Балалардың диалогты сөйлей білу қабілеттерін арттыру	Саясақ театрына арналған ертегі кейіпкерлерінің бейнелері	
«Тұлкі мен тырна» ертегісі	Сахналық қойылым	Ертегіні сахналай отырып, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін нақты сипаттай білуге үйрету, шығармашылығын дамыту	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна: орман ағаштары мен шөптер, көлдің макеттері, тұлкінің, тырнаның безендірілген үйлері, құмыра мен тарелка ыдыстары, тырна мен тұлкінің костюмдері, ертегі мазмұнына сай әуендер	
Қараша	«Дос іздең бота» ертегісі	Фланелеграф арқылы қойылым	Ертегі мазмұнымен таныстыру, жетекші сұраптар қою арқылы ертегіні әңгімелеуге үйрету және достық сезімге тәрбиелеу	Фланелеграф, ертегі мазмұнын бейнелейтін, суреттер және т.б. көрнекіліктер
	«Дос іздең бота» ертегісі	Сахналық қойылым	Сахналық қойылым арқылы балаларды достық сезімге тәрбиелеу, шығармашылыққа баулу	Әстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: үйдің, қораның макеттері, гүлдер мен шөптер, түйе, күшік, бота, мысық, қозы, этеш, лақ, араның киімдері, ертегі кейіпкерлерінің қимылына сай жетекші әуендер және т.б. көрнекіліктер

	«Тұлқі мен ешкі» ертегісі	Саусақ театры	Саусақ театры арқылы ертегі мазмұнымен таныстыру, ертегі кейіпкерлерінің мінез-құлыштарын ажыраты білуге үйрету	Саусақ театрына арналған тұлқі мен ешкінің бейнелері
	«Тұлқі мен ешкі» ертегісі	Сахналық қойылым	Балаларды ұсынылған рөлдерді ойнау барысында өзін-өзі ұстаудың мәдени дағдылары мен адамгершілік, мейірімділік, қамқорлық қасиеттерді көрсетуге баулу	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: шептер мен талдар, құдық макеті, тұлқі мен ешкі бейнесіндегі киімдер, ертегі мазмұнына байланысты әуендер және т.б. көрнекіліктер
Желтоқсан	Төлдер айтысы ертегісі	Көлеңке театры	Көлеңке театрын қолданып, балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, ертегі кейіпкерлерінің дауыс ырғағын келтіре отырып әңгімелуе арқылы балалардың қызығушылығын дамыту. Үй жануарларының адамзатқа пайдасы туралы түсіндіру	Көлеңке театрына арналған жарық түсіретіні бар безендірілген экран. Қара түспен болған жұқа кардоннан жасалған ертегі кейіпкерлері
	Төлдер айтысы ертегісі	Сахналық қойылым	Ертегі кейіпкерлерін рөлдерге бөліп алып ойнау арқылы балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Жануарларға қамкор болуга тәрбиелеу	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна. Үй ауласы, қора макеті, төлдердің бейнесіндегі киімдер, ертегі қойылымына керекті әуендер
	«Үш аю» ертегісі	Қолғап театры	Қолғап театры арқылы ертегі мазмұнын әңгімелей отырып, мейірімді, қайырымды және басқа да игі қасиеттерді бойына сініруге үйрету	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел-үсті театры: орман, аю үйшігі, ертегі кейіпкерлері бейнеленген қолғаптар және т.б. көрнекіліктер

	«Үш аю» ертегісі	Сахналық қойылым	Балаларды қойылымға қатыстыра отырып, рольдерді сомдауға, образға ене білуге үйрету, шығармашылықты жетілдіру	Эстетикалық талапқа сай ертегі мазмұны бойынша: орман, аю үйшігі, үй іші жабдықтары, ертегі кейіпкерлерінің киімдері, ертегі мазмұнына сай әуендер және т.б. көрнекіліктер
Қантар	«Тұлкі мен бөдене» ертегісі	Саусақ театры	Ертегінің мазмұнымен таныстыру, сұрақтар беру арқылы жақсы мен жаманды ажыратада білуге үйрету	Саусақ театрына арналған ертегі кейіпкерлерінің бейнесі
	«Тұлкі мен бөдене» ертегісі	Драматизация -лау	Балалардың сахналай білу қабілеттерін дамытып, арнайы атрибуттарды колдануға үйрету	Ертегі желісіне сай жасалынған атрибуттар
	«Тұлкіні алдаған шал» ертегісі	Үстел-үсті театры	Балаларды ертегі мазмұнымен үстел-үсті театры арқылы таныстыру, дауыс ыргағын келтіре орындал жүйелі баяндауға үйрету. Балаларды адамгершілікке, тек жақсылық жасауға үйрете отырып жақсылықпен жамандықты ажыратада білуге тәрбиелеу	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел-үсті театры, жылжымалы даланың, қоралардың макеттері, шал, кемпір, қасқыр, тұлкі кейпін бейнелейтін жылжымалы бейнелер
	«Тұлкіні алдаған шал » ертегісі	Сахналық қойылым	Ертегіге деген қызығушылығын арттыра отырып, кейіпкерлердің образдары бойынша рөлдерге белініп, ойнай білу қабілетін дамыту және өнерге деген қызығушылығын арттыру	Эстетикалық талапқа сай ертегі мазмұнына байланысты безендірілген сахна: дала, қора бейнеленген макеттер. Ертегі кейіпкерлерінің киімдері: тұлкі, қасқыр, шал кемпір және ертегі мазмұнына сай әуендер

Ақпан	«Күшік пен мысық» ертегісі	Қуыршақ театры	Балалармен бірге ертегі қойылымын қуыршақ театры арқылы ойнап көрсету және үй жануарларын қорғай білуге үйрету	Безендірілген қуыршақ театрының ширмасы: жылжымалы ормандағы ағаштардың макеттері, гүлдер, қуыршақ, кейіпкерлері, ертегі мазмұнына сай әуендер
	«Күшік пен мысық» ертегісі	Сахналық қойылым	Сахналық қойылым арқылы бұлдіршіндердің шығармашылығын дамыту, көніл-күй мен қуанышты жағдай тудыру, музыкаға сәйкес ширак қимылдар жасауға үйрету	Әстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: ормандағы ағаштардың макеттері, гүлдер, қүшік, мысық, қасқыр, түье, костюмдері, ертегі мазмұнына сай әуендер
	«Тұлқі мен қырғауыл» ертегісі	Үстел-үсті – конус театры	Балаларды конус театры арқылы ертегі мазмұнымен таныстыру, сұрақтар бере отырып, ертегіні желісі бойынша әңгімелеге үйрету	Ертегі мазмұны бойынша безендірілген үстел-үсті театры, жылжымалы қырғауыл, тұлқі, ағаш макеттері және т.б. көрнекіліктер
Наурыз	«Тұлқі мен қырғауыл» ертегісі	Сахналық қойылым	Ертегіні сахналай отырып, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін нақты сипаттай білуге үйрету, шығармашылығын дамыту	Ертегі мазмұны бойынша безендірілген сахна, ағаш, гүлдер макеттері. Қырғауыл, тұлқі, иттің киімдері
	«Алдар көсе мен Шықбермес Шығайбай» ертігісі	Үстел-үсті театры	Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, ертегі мағынасын түсінуге, кейіпкерлердің өзара қарым-қатынасын бағалауға, кейір адамгершілік қасиеттерді сипаттауға үйрету	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел-үсті театры: жылжымалы қараша үй макеті және үй жиһаздары, кейіпкерлердің жылжымалы суреттері
	«Алдар көсе мен Шықбермес Шығайбай» ертігісі	Сахналық қойылым	Балаларды ұсынылған рөлдерді ойнау барысында өзін-өзі ұстаудың мәдени дағдылары мен іс-	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна: жылжымалы қараша үй макеті және үй жиһаздары,

			кымылдарына үйрету. Кейіпкерлердің мінездерін сипаттап көрсете білу шығармашылығын дамыту	кейіпкерлердің күймдері
	«Қорыққанға қос көрінеді» ертегіci	Үстел-үсті театры	Балаларды ертегі мазмұнын тыңдауға, әрекеттердің дамуын қадағалауға ынталандыру	Ертегі желісі бойынша безендірілген үстел-үсті театры: әже, немересі, тауық, тышқанның жылжымалы үстел үстіне арналған макеттері және т.б. көрнекіліктер
	«Қорыққанға қос көрінеді» ертегіci	Сахналық қойылым	Балаларды кейіпкерлердің бейнесін беру үшін сөздегі ыргақ мәнерін қолдануға үйрету, шығармашылықты дамыту	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна: үйдің макеті және үй жиһаздары, әже, немере, тауық, тышқанның костюмдері, ертегі мазмұнына сай әуендер
Сәуір	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегіci	Конус театры	Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, сұрақтар кою арқылы ертегі желісін есте сақтауға үйрету, ертегіге деген қызығушылығын арттыру	Конус театры: ертегі мазмұнына сай ағаштар, қоралар, шөптердің бейнелері, кейіпкерлер бейнеленген жылжымалы конустар
	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегіci	Сахналық қойылым	Балалардың әдеби шығармалар мен ертегі үзіндісін драмалауға қатысу біліктерін ата-аналарды қатыстыра отырып дамыту	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна: ағаштар, қоралар, шөптердің бейнелері, ертегі кейіпкерлерінің костюмдері, кейіпкерлердің іс-кимылдарына байланысты әуендер
	Орыс халық ертегіci «Жабайы қаздар»	Күйршақ театры	Балаларды ертегінің мазмұнымен таныстыру, рөлдерде ойнай білу кабілеттерін дамыту	Безендірілген күйршақ театрының ширмасы: құрастырмалы үйдің макеті, орман бейнелерінің макеттері, пеш, ағаштар мен алма ағашы, мыстан кемпірдің үйшігі, кейіпкерлердің

			куыршақтары, ертегі мазмұнына байланысты әуендер
Орыс халық ертегісі «Жабайы қаздар»	Сахналық қойылым	«Жабайы қаздар» ертегісін балалардың сомдай білу біліктерін қалыптастыру	Безендірілген куыршақ театрының ширмасы: құрастырмалы үйдің макеті, орман бейнелерінің макеттері, пеш, ағаштар мен алма ағашы, мыстан кемпірдің үшігі, кейіпкерлердің куыршақтары, ертегі мазмұнына байланысты әуендер
Мамыр	«Қасқыр мен кісі» ертегісі	Фланелограф	Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру. Жетекші сұрақтар арқылы ертегіні әңгімелуеуге, қайырымдылыққа тәрбиелеу
	«Қасқыр мен кісі» ертегісі	Сахналық қойылым	Ертегіге деген қызығушылығын арттыра отырып, кейіпкерлердің образдары бойынша ойнай білу қабілетін дамыту
	Балалар қалауы бойынша ертегілер (қайталau)	Еркін	Жыл көлемінде үйренген шығармашылық біліктерін бекіту, дарындылығын анықтау
	Балалар қалауы бойынша ертегілер (қайталau)	Еркін	Жыл көлемінде үйренген шығармашылық біліктерін бекіту, дарындылығын анықтау

